

Město v horách

Město Vejprty nabízí především poznávání, a to doslova všemi smysly. Pro mnohé je důvodem k jeho návštěvě především historie města a příroda, ale město a jeho okolí osloví všechny hosty i svým aktivním přístupem k životu. Zejména sportovně založení návštěvníci si zde přijdou na své. Vejprty jsou městem Ústeckého kraje, ležící v Krušných horách v nadmořské výšce od 760 metrů. V současnosti mají 3 314 obyvatel a s německou obcí Bärenstein opticky tvoří jeden celek, rozdělený pouze hraničním potokem Polava. Východním a jižním směrem od města se zvedají zalesněné stráně vrcholů Krušných hor, východním směrem od města je vybudovaná vodní nádrž Přísečnice, která slouží jako rezervoár vody. Jihozápadním směrem od města se nachází vyhledávané středisko lyžařských sportů v Krušných horách – Klínovec (1244 m.n.m.).

Historie

Konkrétní písemné zprávy o osídlení území, které patří dnes do katastru města Vejprty, jsou od počátku 15. století. Nejstarší zpráva uvádí, že na hraničním potoce, východně od dnešního hraničního přechodu, založila rodina Weiberg ze saské Míšeň hamr na zpracování železné rudy. Zprávy o něm pokračují i v následujících stoletích, kdy panství patřilo Lobkovicům. Starší usedlosti s hamrem ale určitě existovaly v místě brodu obchodní cesty z Čech do Míšeňska již ve 14. století, v místě zvaném Blechhammer. K roku 1550 se váže příběh větrem vyvrácené jedle v dnešním Novém Zvolání, v jejíchž kořenech byla objevena stříbrná žíla. Zde vznikl první doložený stříbrný důl „Johann in der Wüste – Jan na poušti“, kolem kterého vznikla osada. Kolem štol pak vznikla hornická osada Neugeschrei (Nové Zvolání). Rychlý rozvoj hornictví přispěl k vydání dekretu, jímž povolil císař Rudolf II. (1607) všem havířům a řemeslníkům v osadě svobodně zacházet se svým majetkem. Povolil také každému obyvateli provozovat řemeslo, zřízení váhy a lázně. Další majetát Rudolfa II. (1609), zaručující v českém království náboženskou svobodu, přilákal do hor velký počet německých horníků. Za císaře Matyáše získaly Vejprty spolu s Přísečnicí, Výsluním a Horou Sv. Šebestiána 1. prosince 1617 společný výsadní list o vykoupení se z poddanství (Freikaufsbrief), a tím povýšení na královské horní město. Z té doby pochází pravděpodobně i městský znak. Za vlády Ferdinanda II. začaly pro nekatolické obyvatele země zlé časy - obracení na katolickou víru. Havíři se však své víry nezřekli, a tak od roku 1628 začalo velké stěhování do Saska. Zemědělství a řemeslná výroba se pro špatné podmínky tedy nemohly stát základnou dalšího ekonomického rozvoje Vejprty. Město začalo vzkvétat až od devadesátých let sedmáctého století. Na počátku roku 1914 se zdálo, že ve Vejprtech nemo-

hou být klidný život a prosperita lidí ničím narušena. K první velké změně dochází 5. prosince 1945. Toho dne bylo definitivně přerušeno železniční spojení se Saskem. Jaké důsledky měla 2. světová válka pro vejprtskou ekonomiku, spolehlivě nevíme. Jisté je, že Vejprty se staly z města kvetoucího a prosperujícího městem se značnými potížemi. Přes všechny těžkosti a potíže se přece jen státním a samosprávním orgánům dařilo poměry ve městě konsolidovat a postupně i rozvíjet.

Památky

Nejstarší vejprtskou památkou je hřbitovní kostel svatého Martina, stojící na stráni nad městem. Byl postaven v gotickém slohu v polovině 16. století. Další významnou památkou je farní kostel Věch svatých. Byl postaven na místě staršího hrázděného kostela s dřevěnou věží uprostřed střechy. Původně pozdně barokní stavba je jednolodní, obdélníková,

Foto: MÚ Vejprty, Marie Eiša

s trojboce uzavřeným presbytářem a přestavěnou hranolovou věží. Interiér je převážně rokokový, z konce 18. století. V novém zvolání stojí od roku 1899 kostel Nejsvětějšího srdce Ježíšova. Kostel je postaven v neogotickém slohu, je jednolodní s věží v ose kostela. Před kostelem Věch svatých, po jeho východní straně, stojí původní vejprtská barokní plastika z roku 1717 – kamenný oltář Svatého kříže. Před východní stranu děkanského kostela, poblíž Kalvárie, byla roku 1972 umístěna další plastika, přenesená sem ze zrušené obce Přísečnice – Nejsvětější Trojice z roku 1714. Na jižní stranu kostela byla roku 1971 přenesena také z Přísečnice barokní plastika sv. Floriána z roku 1723. Dvoustranné sousoší sv. Rodiny – sv. Anny a Josefa s dítětem z roku 1771, které stávalo v Přísečnické ulici na Kadaňské ulici, bylo přeneseno do středu vejprtského lesního hřbitova. K vejprtským památkám patří také ornamentální kříž z roku 1776, stojící nedaleko mostu přes železnici. Další křížem je tzv. lesní kříž poblíž bývalé hájovny. Byl postaven roku 1935 na památku usmrcení 23letého mladíka, kterého zasáhla větrem zlomená špička stromu. Nejstarším vejprtským objektem nesakrálního charakteru je barokní dům č.p.309 z roku 1787. K zajímavostem Vejprty patří bezesporu i lesní hřbitov, který byl otevřen 1. října 1908. Areál hřbitova tvoří dokonalý soulad hřbitovní architektury.

Turistika

Městem prochází jak turistické trasy pro pěší, tak cyklotrasy. Ty město propojují s Horou Sv. Šebestiána, Kláštercem nad Ohří, Perštejnem a Božím Darem a přihraničními oblastmi Saska. Přes hornatý krajinný reliéf v okolí města jsou Vejprty vzhledem ke kvalitnímu přírodnímu a krajinnému potenciálu vyhledávaným místem i pro vyznavače cykloturistiky. Město je výchozím bodem několika značených turistických tras. Jihovýchodním směrem se nachází obec Měděnec, která leží pod horou Mědník (910 m.n.m.). Jižním směrem obec Kovářská, kde najdeme muzeum Letecké bitvy a zajímavou technickou památku - starou huť. Jihozápadním směrem z města je dolní stanice lanovky, která vyveze návštěvníky na Klínovec. Na Klínovci najdete různé hotely, penziony a horské chaty. Rekreační možnosti jsou tedy překvapivě bohaté, neboť město obklopují četné lesy.

Současnost

V současné době je město přirozeným centrem horské oblasti Vejprtska, nachází se zde automobilový, pěší a cyklistický hraniční přechod do Německa. Město Vejprty nabízí možnost aktivního odpočinku po celý rok, letní i zimní turistiku a samozřejmě i dostatek kvalitních ubytovacích zařízení. Nyní jsou zde budovány nové cyklotrasy, lyžařské trasy, a to na straně české i německé. Naleznete zde také zajímavé objekty bývalých továren na výrobu textilu, prýmek a pušek. Dále sjezdovka, běžecké stopy, tenisové kurty. Městské kulturní a společenské středisko je pořadatelem rozmanitých akcí, například Staročeské máje. Ve městě jsou také soukromými subjekty provozovány galerie, které připravují různě

né výstavy a symposia s mezinárodní účastí. V roce 2006 zde dokonce natáčel Jiří Menzel film „Obsluhoval jsem anglického krále“, který získal ocenění Český lev jako nejlepší film roku 2006.

Město Vejprty pod vedením starostky paní Jitky Gaudunové úspěšně realizuje své letošní investiční akce. Koncem měsíce října byla úspěšně ukončena úprava a rekonstrukce prostranství před budovou městského úřadu. Na konci listopadu letošního roku byla úspěšně dokončena rekonstrukce ulice Myslbekova včetně revitalizace veřejného prostranství vybudováním sportovního a dětského hřiště,

v příštím roce pak bude dokončena rekonstrukce ulice Boženy Němcové rovněž s vybudováním hřiště, které ve městě dosud chybí a doplní škálu sportovních aktivit (např. hřiště pro streetball, horolezecká stěna apod.). Na obě zmíněné ulice město získalo dotace z EU, konkrétně z Regionálního operačního programu Severozápad. Třetí akcí, podpořenou rovněž dotací z uvedeného operačního programu, je rekonstrukce objektu chirurgie ve Vrchlického ulici a objektu ubytovny v ulici Vysoká na objekty s chráněným bydlením a internetovou kavárnou. V ulici Maxima Gorkého je dokončena rekonstrukce chodníků s bezbariérovou úpravou, podpořená příspěvkem ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Pro příští rok bude město Vejprty hledat podporu, aby mohla být tato akce dokončena rovněž rekonstrukcí vozovky.

Vejprty a Silvestr

Město Vejprty vás srdečně zve na oslavu Silvestra 2009, která se bude konat 31. prosince 2009 v kulturním domě MěKaSS ve Vejprtech. Začátek od 20:00 ve velkém sále. Připraven je i doprovodný program pro všechny věkové kategorie se skupinou Country a Folk spojené s diskotékou Jana Volhejna. Ve 22:15 Super Fireshow Teplice. Prodej vstupenek od 1. 12. 2009 za 110,-Kč. Budeme rádi, pokud přijmete naše pozvání.

Pozvání

Zastavte se ve Vejprtech a vychutnejte si podmanivou přírodu, kulturu a ojedinelou krásu místních památek. Naleznete zde jedinečné přírodní podmínky regionu a Krušných hor.

Text: MÚ Vejprty, čerpáno z knihy Zdeny Binterové „Historie Vejprty“

V okolí města i na německé straně jsou budovány nové cyklotrasy i lyžařské trasy.

